

[Per Stig Møller]

faktisk have glæde af at få indført informationsmateriale. De ting, som vi måtte skrive, den præsentation af Sydafrika, som finder sted rundt om i verden, og de argumenter af liberal, antiracistisk art, som vi har i den vestlige verden, kan så komme frem til sydafrikanerne og derved styrke og støtte den antiapartheidproces, som heldigvis også findes blandt de liberale i Sydafrika.

Jeg skal som den socialdemokratiske ordfører og som ministeren i bemærkningerne gøre opmærksom på, at heller ikke vi opfatter dette som et brud på FN's kulturboycot, men som en ændring – i øvrigt i overensstemmelse med det, der finder sted i Sverige og i Norge og i USA – for at sikre fri adgang for information og ytringer mellem Sydafrika og Danmark, så vi bedre kan få noget at vide om virkningerne af vores politik dernede og de bedre kan få noget at vide om virkningerne af deres politik i omverdenen.

Riishøj (SF):

SF er også bag henvendelsen til udenrigsministeren om at sikre, at vores Sydafrikalovgivning ikke medfører, at princippet om presse- og informationsfrihed krænkes. Vi har ingen problemer med at støtte forslaget, naturligvis forudsat, at forslaget administreres efter principperne i det brev, vi har sendt til udenrigsministeren.

Så kan man diskutere, hvorfor denne paragraf ikke kom med i loven i sin tid. Det er klart, at både vi, der har fremsat forslaget i sin tid, og også de, der ikke blev opmærksomme på problemet, må udøve en form for selvkritik. Jeg tænker på Udenrigsministeriet og Industriministeriet, som ikke gjorde opmærksom på det. Man kan også undre sig over, hvorfor Journalistforbundet og pressen overhovedet ikke nævnte dette problem, dengang vi vedtog loven.

Vi fik et hav af henvendelser i sin tid, der var et væld af deputationer og et voldsomt, højdramatisk pres på Udenrigsudvalget, men det pres drejede sig udelukkende om vareboycotten, og den har jo ikke voldt problemer siden. Det har vist sig, at de virksomheder, der blev berørt af forbudet mod import fra Sydafrika, faktisk har omstillet sig, og de trusler, der i sin tid kom om retssag mod Udenrigsministeriet, er bortfaldet, fordi man kunne omstille sig. Så hele dramatikken dengang drejede sig om det, der ikke kom

til at volde problemer, da det kom til stykket, men man var altså ikke opmærksom på dette problem fra nogen, heller ikke de berørte organisationers, side.

Jeg kan også tilslutte mig, at kulturboycotten fuldt ud skal opretholdes. Det betyder, at kommercielt salg af film med henblik på at tjene penge fortsat er omfattet af forbudet, men at der kan være undtagelser fra denne regel, hvis det har et oplysningssigte og fremmer den danske Sydafrikalovgivning. Så på det område er der ikke tale om et generelt forbud, men om en tolkning i overensstemmelse med principperne i FN's boycot.

Jeg vil gøre opmærksom på, at det i øjeblikket mere end nogen sinde er nødvendigt, at vi har en skrap sanktionspolitik over for Sydafrika. Namibia står i en dybt alvorlig situation. Jeg havde lejlighed til sammen med hr. Ole Espersen at deltage i en konference om Namibia for et par uger siden, og det er helt tydeligt, at Sydafrika gør alt for at forhindre, at det valg, der skal være den 1. november, bliver frit og fair, sådan som FN har vedtaget. Sydafrika har den politimæssige, administrative kontrol over landet, og uanset om SWAPO måtte have passeret grænsen, retfærdiggør det overhovedet ikke, at Sydafrika går op og simpelt hen myrder SWAPO-partisaner, som efter fredsordningen skulle henvende sig til FN. Så netop i øjeblikket er det nødvendigt at gennemføre et pres på Sydafrika for bl.a. at sikre, at valget til november kan blive frit og retfærdigt, sådan som FN's vedtagelse sikrer.

Der er lige udkommet en rapport fra UNICEF om Sydafrikas overgreb på nabostaterne. Det viser sig i den rapport, at af de 800.000 børn, der dør i frontlinjestaterne, dør de 170.000 faktisk som følge af Sydafrikas overgreb enten krigsmæssigt eller indirekte.

Det fremgår også, at de tab, som Sydafrika har påført nabostaterne, andrager omkring 12 mia. dollar, og det drejer sig om fattige stater. Det manglede bare, at vi så ikke gennemførte en sanktionspolitik over for Sydafrika, der i hvert fald påfører Sydafrika et tab.

Vi ved, at Sydafrika rammes af de sanktioner, der dog er gennemført, men slet ikke i det omfang, som Sydafrika påfører nabostaterne tab i. Derfor er der ikke med det forslag, vi har til behandling her – fra vores side i hvert fald, og sådan opfatter jeg også udenrigsministerens ud-